

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kone- ja laiteinvestointien korotetuista poistoista verovuosina 2020—2023**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kone- ja laiteinvestointien korotetuista poistoista verovuosina 2020-2023. Lain mukaan uusien elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä sekä maatilatalouden tuloverolain 8 §:ssä tarkoitettujen koneiden ja laitteiden hankintamenoista saisi verotuksessa tehdä kaksinkertaiset poistot säännönmukaisiin poistoihin verrattuna. Enimmäismäärän korotus koskisi uusia vuosina 2020—2023 hankittuja ja käyttöönotettuja hyödykkeitä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta. Lakia sovellettaisiin verovuosilta 2020-2023 toimitettavissa verotuksissa.

---

## **YLEISPERUSTELUT**

### **1 Nykytila ja ehdotettu muutos**

#### **1.1 Esitykseen johtaneet syyt**

Hallitus on päättänyt kasvua ja työllisyyttä tukevista toimista vuoden 2020 talousarvion täydentämisen yhteydessä. Yksityisten investointien lisäämiseksi hallitus päätti ottaa käyttöön kone- ja laiteinvestointien kaksinkertaisen poistomahdollisuuden verotuksessa vuosina 2020-2023.

#### **1.2 Nykytila**

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 30 §:n mukaan koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä. Vastaavasti maatilatalouden tuloverolain 8 §:n mukaan koneiden, kaluston ja laitteiden verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä.

Korotettuja poistoja koskevia veronhuojennuslakeja on ollut voimassa myös aikaisemmin. Vuosina 2009 ja 2010 tehtyjä investointeja koski tuotannollisten investointien väliaikaisesti korotetuista poistoista annettu laki (222/2009), jonka mukaan tuotannollisista investoinneista sai tehdä korotetun poiston enintään kahtena verovuotena. Vuonna 2012 säädettiin laki tuotannollisten investointien korotetuista poistoista verovuosina 2013—2015 (699/2012), joka koski vuosina 2013—2015 tehtyjä investointeja. Lailla tuotannollisten investointien korotetuista poistoista verovuosina 2013—2015 annetun lain muuttamisesta (1242/2013) kuitenkin lyhennettiin lain soveltamisaika koskemaan vain verovuosia 2013 ja 2014. Lailla tuotannollisten investointien korotetuista poistoista verovuosina 2013 ja 2014 annetun lain muuttamisesta (1398/2014) lain soveltamisaikaa kuitenkin jatkettiin myös vuosille 2015 ja 2016.

#### **1.3 Ehdotettu muutos**

Esityksen mukaan elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittava verovelvollinen saisi tehdä kalenterivuosina 2020—2023 käyttöön ottamansa irtaimen käyttöomaisuuteen kuuluvien koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenoista säännönmukaiseen poistoon verrattuna kaksinkertaisen poiston lain soveltamisaikana. Laissa tarkoitettujen koneiden, kaluston ja laitteiden vuotuinen enimmäispoisto olisi siten 25 prosentin sijasta 50 prosenttia. Ehdotettu veronhuojennus ei olisi kohdistettu aiempien veronhuojennuslakien tapaan ainoastaan tuotannollisessa toiminnassa käytettävään käyttöomaisuuteen, vaan se koskisi kaikkea uutta irtainta käyttöomaisuutta. Lisäksi korotetut poistot voisi tehdä enintään neljänä verovuonna aiempien veronhuojennuslakien kahden vuoden rajoituksen sijaan.

#### **1.4 Euroopan yhteisöjen valtiontuki-sääntely**

Kun tuotannollisten investointien korotettuja poistoja koskeva laki oli voimassa vuosina 2009 ja 2010, veronhuojennuksesta tehtiin Euroopan komissiolle oikeusvarmuusilmoitus. Komissio katsoi 14 päivänä lokakuuta 2009 antamassaan päätöksessä, että ilmoitettu toimenpide katsottiin luonteeltaan yleiseksi eikä se sen vuoksi ollut EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa (nykyisen Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa) tarkoitettua valtiontukea. Nyt ehdotettava laki on soveltamisalaltaan vielä aiempaa lakia yleisempi, koska sitä ei ole rajattu koskemaan pelkästään tuotannollisia investointeja. Tämän vuoksi siitä ei ole tarpeen tehdä valtiontuki-ilmoitusta.

## 2 Esityksen vaikutukset

Yhteisöverovelvolliset yritykset ovat vuonna 2017, joka on viimeisin vuosi, jolta veroilmoitus-tiedot ovat käytettävissä, investoineet koneisiin ja kalustoon yhteensä noin 15,8 miljardia euroa. Kaikki yritykset eivät kuitenkaan voi tai halua vähentää verotuksessa poistojen maksimimäärää. Poistojen kirjanpitosidonnaisuudesta johtuen yrityksen on vähennettävä kirjanpidossaan kuluna suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi poistoeron lisäys, mikäli se haluaa tehdä verotuksessa suuremman poiston kuin kirjanpidossa. Tällä saattaa olla huomattavaakin vaikutusta yhtiön tilikauden tulokseen ja oman pääoman määrään sekä voitonjakokelpoisiin varoihin. Suuren pois-ton vähentäminen verotuksessa pienentää verotettavan tulon lisäksi myös yhtiön nettovarallisuutta, mikä johtaa siihen, että kevyemmin verotettua osinkoa voidaan jakaa yrityksen omistajina oleville luonnollisille henkilöille vähemmän. Kun tarkastellaan osakeyhtiöiden ja ulkomais-ten yhteisöjen poistoja, noin 77 prosenttia poistoista oli sellaisia, joihin oli sovellettu lähes täysimääräistä poistoastetta (yli 22 prosenttia). Poistot, joihin oli sovellettu lähes täysimääräistä poistoastetta, olivat keskimäärin 24,7 prosenttia menojäännöksen yhteissummasta. Kaikki pois-tot yhteen laskien poistot olivat yhteensä noin 18 prosenttia menojäännöksen yhteissummasta.

Kun koneiden, kaluston ja laitteiden poistot voitaisiin vähentää kaksinkertaisina, pienenesi yhteisöverotuotto teoriassa vuonna 2020 enintään noin 770 miljoonaa euroa, jos kaikki investoinnit olisi tehty huojennuksen soveltamisalaan kuuluviin hyödykkeisiin. Yritysten poistokäyttäytymisen lisäksi olennainen yhteisöverotuottoon liittyvä vaikutus on myös sillä, että käytettyihin hyödykkeisiin tehdyistä investoinneista ei voisi tehdä korotettuja poistoja. Uusia investointeja ja irtaimen käyttöomaisuuden luovutushintoja vertaamalla on karkeasti arvioitu, että kaikista yritysten uusinvestoinneista noin 90 prosenttia on tehty uusiin hyödykkeisiin ja noin 10 % käytettyihin hyödykkeisiin. Siten ehdotetun muutoksen soveltamisalaan kuuluisi noin 90 % kaikista yritysten kone-, kalusto- ja laiteinvestoinneista. Seuraavissa laskelmissa oletetaan, että yritykset eivät halua, että niiden johdosta yritykselle muodostuisi elinkeinotoiminnan tappiota. Edelleen oletetaan, että ne yritykset, jotka eivät nyt tee maksimisuuruista poistoa (poistoaste korkeintaan 22 prosenttia), eivät tekisi myöskään korotettua poistoa. Lisäksi laskelmissa oletetaan, että näistä yrityksistä 50 prosenttia jättäisi korotetut poistot tekemättä osingonjakoon liittyvistä tai muista syistä. Nämä oletukset huomioiden yhteisöverotuottoa alentava vaikutus olisi vuoden 2020 tasossa noin 170 miljoonaa euroa.

Oikeus korotettuihin poistoihin olisi yhteisöverovelvollisten yritysten lisäksi myös yhtymillä, kuten avoimilla yhtiöillä ja kommandiittiyhtiöillä, elinkeinonharjoittajilla ja maatalouden harjoittajilla, millä on vaikutusta ansio- ja pääomatuloveron tuottoon. Jos yhtymienkin osalta sovelletaan samoja oletuksia kuin mitä yhteisöverotuottojen suhteen on käytetty, saadaan verotuottoja alentavaksi vaikutukseksi näiden verovelvollisten osalta vuoden 2020 tasossa yhteensä noin 37 miljoonaa euroa. Oletettavaa on, että näissä verovelvollisryhmissä käytettynä hankitun omaisuuden osuus on suurempi kuin yhteisöverovelvollisten ryhmässä, mikä antaisi aihetta korjata verotuottovaikutusta alaspäin. Toisaalta näissä verovelvollisryhmissä voiton verotukseen liittyvät näkökohdat vaikuttanevat poistokäyttäytymiseen olennaisesti vähemmän kuin yhteisöverovelvollisten ryhmässä, mikä puolestaan antaisi aihetta korottaa verotuottovaikutusta.

Vuonna 2020 verotuottojen arvioidaan pienenevän ehdotuksen johdosta yhteensä noin 207 miljoonaa euroa. Vuosina 2021-2023 poistoja voitaisiin tehdä myös omaisuudesta, joka on otettu käyttöön vuonna 2020 tai sen jälkeen, minkä johdosta näinä vuosina verotuottomenetykset olisivat jonkin verran vuotta 2020 suuremmat. Vuonna 2021 verotuottojen arvioidaan pienenevän yhteensä noin 243 miljoonaa euroa, vuonna 2022 yhteensä noin 234 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 yhteensä noin 209 miljoonaa euroa. Vuosina 2020—2023 verotuottomenetykset olisivat siten yhteensä noin 893 milj. euroa. Koska kyseessä on verotettavan tulon jaksottamista koskeva

muutos, muuntuisivat vuosina 2020-2023 realisoituneet verotuottojen menetykset verotuottojen lisäyksiksi vuodesta 2024 eteenpäin. Vuosina 2024—2027 verotuotot lisääntyisivät yhteensä noin 611 miljoonalla eurolla. Jäljelle jäävät 283 miljoonaa euroa palautuisivat vuodesta 2028 alkaen.

Vaikutukset eri veronsaajille käyvät ilmi alla olevasta taulukosta.

Taulukko. Esityksen arvioidut vaikutukset verovuosina 2020-2027.

| Vero-<br>vuosi | Yh-<br>teensä | Yhteisö-<br>vero,<br>valtion<br>osuus | Yhteisö-<br>vero,<br>kuntien<br>osuus | Valtion an-<br>sio- ja pää-<br>omatulo-<br>vero | Kunnallis-<br>vero | Kirkollis-<br>vero | Sairausva-<br>kuutusmak-<br>sut |
|----------------|---------------|---------------------------------------|---------------------------------------|---|--------------------|--------------------|---------------------------------|
| 2020           | -207          | -117                                  | -53                                   | -17   | -17                | -1                 | -1                              |
| 2021           | -243          | -137                                  | -63                                   | -20   | -20                | -1                 | -2                              |
| 2022           | -234          | -132                                  | -60                                   | -19   | -20                | -1                 | -2                              |
| 2023           | -209          | -118                                  | -54                                   | -17   | -18                | -1                 | -1                              |
| 2024           | 223           | 126                                   | 57                                    | 18  | 19                 | 1                  | 2                               |
| 2025           | 167           | 95                                    | 43                                    | 14  | 14                 | 1                  | 1                               |
| 2026           | 126           | 71                                    | 32                                    | 10  | 11                 | 1                  | 1                               |
| 2027           | 94            | 53                                    | 24                                    | 8   | 8                  | 0                  | 1                               |

Pitkällä aikavälillä määräaikaissa korotetuissa poistoissa on kyse verotuksen lykkäämisestä ja fiskaalinen vaikutus muodostuukin korkovaikutuksesta. Korkovaikutusta ei tässä ole arvioitu, sillä sen vaikutus ensimmäisten vuosien aikana on pieni verrattuna menetettyyn verotuottoon.

Korotetut poistot alentavat investoinnin tuottovaatimusta ja tätä kautta kannustavat lisäämään investointeja koneisiin, kalustoon ja laitteisiin. Matalan yhteisöveroprosentin ja matalan korkotason arvioidaan heikentävän kannustimen tehoa, koska korotetuista poistoista saatava taloudellinen etu on tällöin pienempi. Korotetuilla poistoilla ei voida myöskään vaikuttaa tappiollisten yritysten investointikannustimiin, koska näillä ei ole verotettavaa tuloa. Lisääntyneiden investointien voidaan arvioida lisäävän taloudellista toimintaa ja siten vaikuttavan verotuottoja kasvattavasti. Nämä epäsuorat vaikutukset ovat kuitenkin vaikeasti kvantifioitavissa, eikä niitä ole voitu sisällyttää tässä esityksessä esitettyihin taloudellisiin vaikutuksiin.

Korotetut poistot ovat mahdollisia kaikista uusista koneista ja laitteista, joten järjestelmä ei lähtökohtaisesti ohjaa investointeja ympäristövaikutusten näkökulmasta. Muutoksen odotetaan jossain määrin lisäävän uusia investointeja ja niiltä osin, kun uudet investoinnit parantavat energiatehokkuutta tai edistävät kiertotaloutta, investointien ympäristövaikutusten voidaan arvioida olevan myönteisiä. Kokonaisuutena muutoksen ympäristövaikutuksia ei voida täsmällisesti arvioida, koska käytettävissä ei ole kattavaa tietoa yritysten tulevien vuosien investointipäätöksistä.

Veronhuojennusten soveltamisedellytysten tutkiminen ja huojennuskohteiden erillisseuranta verotuksessa lisäävät työmäärää Verohallinnossa. Lain lyhyehkön soveltamisajan vuoksi hallinnolliset lisäkustannukset jäänevät kuitenkin melko vähäisiksi.

Hallitusohjelman mukaisesti kunnille aiheutuvat verotulomuutokset kompensoidaan nettomääräisesti. Koska määräaikaisissa korotetuissa poistoissa on kyse verotuksen lykkääntymisestä, veromenetykset pääsääntöisesti palautuvat verotuloina myöhempinä vuosina. Koska esityksellä ei siten katsota olevan pitkän aikavälin nettomääräistä vaikutusta verotuloihin, esityksen verotuottovaikutukselle ei muodostu kompensatiotarvetta.

### **3 Asian valmistelu**

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

### **4 Riippuvuus muista esityksistä**

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

## **YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT**

### **1 Lakiehdotuksen perustelut**

**1 §. Soveltamisala.** Laajennettu poisto-oikeus koskisi 2 §:ssä tarkemmin määriteltäviä elinkeinotoiminnassa tai maataloudessa käytettäviä koneita, kalustoa ja laitteita, jotka otetaan käyttöön kalenterivuosien 2020—2023 aikana.

**2 §. Koneesta ja laitteesta tehtävä poisto.** Koneista, kalustosta ja laitteista tehtävän korotetun poiston edellytyksenä olisi, että kone tai laite on uusi. Korotettua poistoa ei siten voisi tehdä käytettyinä hankittujen hyödykkeiden hankintamenoista. Korotetun poiston saisi tehdä kaikesta elinkeinotulon verotuksesta annetun lain 30 §:ssä tai maatilatalouden tuloverolain 8 §:ssä tarkoitusta omaisuudesta. Myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 31 §:ssä tarkoitusta omaisuudesta voitaisiin tehdä korotettu poisto. Ammattimaisessa liikenteessä käytettävistä autoista voisi tehdä korotetun poiston, jos verovelvollinen valitsisi autojen poistamisen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:n mukaisesti. Korotettuja poistoja ei olisi rajattu esimerkiksi vain tuotannolliseen toimintaan kuten aiemmin voimassa olleissa veronhuojennuslaeissa, vaan huojennus koskisi myös esimerkiksi palveluiden tuottamista varten hankittua omaisuutta.

Korotetun poiston saisi tehdä uuden koneen, kaluston tai laitteen käyttöönottovuonna sekä sitä seuraavina verovuosina lain voimassaoloaikana. Esimerkiksi vuonna 2020 käyttöön otetusta koneesta saisi tehdä korotetun poiston vuosina 2020-2023, ja vuonna 2023 käyttöön otetusta laitteesta saisi tehdä korotetun poiston ainoastaan vuonna 2023. Kone tai laite, johon korotettua poistoa sovelletaan, muodostaa erillisen poistokohteen. Se osa hankintamenoista, jota ei ole poistettu tämän lain nojalla, siirtyy vähennettäväksi osana irtaimen käyttöomaisuuden menojäännöstä.

**3 §. Kirjanpito ja selvityksien antaminen.** Pykälässä säädettäisiin poistojen kirjanpitosidonnaisuudesta ja verotuksen toimittamista varten annettavista selvityksistä.

### **2 Voimaantulo**

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Lakia sovellettaisiin verovuosilta 2020-2023 toimitettavissa verotuksissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## **Laki**

### **kone- ja laitteistoinvestointien korotetuista poistoista verovuosina 2020-2023**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

##### *Soveltamisala*

Elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavalla verovelvollisella on oikeus verotuksessa vähentää kalenterivuosina 2020—2023 käyttöön ottamiensa 2 §:ssä tarkoitettujen koneiden, kaluston tai niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoja tässä laissa säädetyllä tavalla.

#### 2 §

##### *Koneesta ja laitteesta tehtävä poisto*

Poiketen siitä, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä ja maatilatalouden tuloverolain 8 §:ssä säädetään, uuden koneen, kaluston tai muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenosta verovuosina 2020—2023 tehtävien poistojen suuruus saa olla enintään 50 prosenttia koneen tai laitteen poistamatta olevasta hankintamenosta. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä tai maatilatalouden tuloverolain 8 §:ssä säädetyn poiston määrän ylittävän poiston saa tehdä sinä verovuotena, jona irtain käyttöomaisuus on otettu käyttöön, ja sitä seuraavina verovuosina tämän lain voimassaoloaikana.

#### 3 §

##### *Kirjanpito ja selvityksien antaminen*

Edellytyksenä tässä laissa tarkoitettujen poistojen vähentämiselle verotuksessa on, että hankintamenosta tehtävä poisto on vähennetty kuluna myös verovelvollisen kirjanpidossa. Verotuksen toimittamista varten verovelvollisen on esitettävä luotettava selvitys omaisuuden käyttöönoton ajankohdasta. Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot on verovelvollisen kirjanpidossa eriteltävä siten, että ne ovat helposti erotettavissa muista menoista.

4 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2020.  
Lakia sovelletaan verovuosilta 2020—2023 toimitettavissa verotuksissa.

Helsingissä päivänä kuuta 2019

**Pääministeri**

**Antti Rinne**

Valtiovarainministeri